

Υπόθεση C-372/23

**Σύνοψη της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως κατά το άρθρο 98,
παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου**

Ημερομηνία καταθέσεως:

13 Ιουνίου 2023

Αιτούν δικαστήριο:

Administrativen sad Haskovo (Βουλγαρία)

Ημερομηνία της αποφάσεως του αιτούντος δικαστηρίου:

1 Ιουνίου 2023

Αναιρεσείων:

VU

Αναιρεσίβλητη:

Teritorialna direktsia Mitnitsa Burgas kam Agentsia «Mitnitsi»

Παρισταμένης της:

Okrazhna prokuratura Haskovo

Αντικείμενο της κύριας δίκης

Αίτηση αναιρέσεως κατά αποφάσεως η οποία επικύρωσε πράξη με την οποία τελωνειακή αρχή επέβαλε πρόστιμο για τη διάπραξη της τελωνειακής παραβάσεως της «λαθρεμπορίας» και με την οποία τα εμπορεύματα που αποτελούν το αντικείμενο της παραβάσεως δημεύθηκαν υπέρ του Δημοσίου.

Αντικείμενο και νομική βάση της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως

Ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης· άρθρο 267 ΣΛΕΕ

Προδικαστικά ερωτήματα

1. Έχουν το άρθρο 15 σε συνδυασμό με το άρθρο 42, παράγραφος 1, του κανονισμού (ΕΕ) 952/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 9ης Οκτωβρίου 2013, για τη θέσπιση του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα, την έννοια ότι αντιτίθενται σε εθνική διάταξη, όπως αυτή του άρθρου 233, παράγραφος 1, του Zakon za mitnitsite (τελωνειακού νόμου) (στο εξής: ZM), σε συνδυασμό με το άρθρο 7 του Zakon za administrativnite narushenia i nakazania (νόμου περί διοικητικών παραβάσεων και κυρώσεων) (στο εξής: ZANN), η οποία προβλέπει την επιβολή κυρώσεως για λαθρεμπορία εξ αμελείας σε περιπτώσεις τελωνειακής παραβάσεως που διαπράχθηκε λόγω της μη επιδείξεως της δέουσας επιμέλειας μέσω της μη τηρήσεως του προβλεπόμενου τύπου δηλώσεως των εμπορευμάτων που μεταφέρονται μέσω των εθνικών συνόρων; Επιτρέπεται εθνική ρύθμιση η οποία σε τέτοιες περιπτώσεις επιτρέπει τον χαρακτηρισμό της παραβάσεως ως λαθρεμπορίας εξ αμελείας ή απαιτείται δόλος ως υποχρεωτικό στοιχείο της υποστάσεως του αδικήματος της λαθρεμπορίας;
2. Έχει το άρθρο 42, παράγραφος 1, του κανονισμού (ΕΕ) 952/2013 την έννοια ότι αντιτίθεται σε εθνική ρύθμιση, όπως αυτή του άρθρου 233, παράγραφος 1, του ZM, σε συνδυασμό με το άρθρο 7 του ZANN, σύμφωνα με την οποία παράβαση εμπίπτουσα στην έννοια της «λαθρεμπορίας», η οποία διαπράττεται για πρώτη φορά, ανεξάρτητα από το εάν διαπράχθηκε εκ προθέσεως ή εξ αμελείας, μπορεί να τιμωρηθεί με κύρωση της ίδιας φύσεως και του ίδιου ύψους, ήτοι με «πρόστιμο» ύψους από 100 % έως 200 % της δασμολογητέας αξίας του αντικειμένου της παραβάσεως;
3. Έχει το άρθρο 42, παράγραφος 2, του κανονισμού (ΕΕ) 952/2013 την έννοια ότι αντιτίθεται σε εθνική ρύθμιση, όπως αυτή του άρθρου 233, παράγραφος 6, του ZM, η οποία προβλέπει ως παρεπόμενη διοικητική κύρωση τη δήμευση (στέριση της ιδιοκτησίας υπέρ του Δημοσίου) των εμπορευμάτων ή πραγμάτων που αποτέλεσαν αντικείμενο της παραβάσεως και των οποίων η κατοχή δεν απαγορεύεται; Επιτρέπεται η δήμευση του αντικειμένου της παραβάσεως στις περιπτώσεις κατά τις οποίες το δημευθέν περιουσιακό στοιχείο ανήκει σε πρόσωπο διαφορετικό από τον δράστη;
4. Έχει το άρθρο 42, παράγραφος 1, του κανονισμού (ΕΕ) 952/2013, σε συνδυασμό με το άρθρο 49, παράγραφος 3, του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, την έννοια ότι δεν επιτρέπεται εθνική ρύθμιση, όπως αυτή του άρθρου 233, παράγραφος 6, του ZM, η οποία, πέραν της κυρώσεως του «πρόστιμου», προβλέπει, ως παρεπόμενη διοικητική κύρωση, τη δήμευση (στέριση της ιδιοκτησίας υπέρ του Δημοσίου) των εμπορευμάτων ή πραγμάτων που αποτέλεσαν αντικείμενο της παραβάσεως και των οποίων η κατοχή δεν απαγορεύεται, καθόσον συνιστά επέμβαση κυρωτικού χαρακτήρα δυσανάλογη σε σχέση με τον επιδιωκόμενο θεμιτό σκοπό, η οποία θίγει το δικαίωμα ιδιοκτησίας, στις ακόλουθες περιπτώσεις: Γενικώς, στις περιπτώσεις κατά τις οποίες το δημευθέν περιουσιακό στοιχείο που αποτέλεσε το αντικείμενο της παραβάσεως ανήκει στον δράστη και στις περιπτώσεις που αυτό ανήκει σε

τρίτο και όχι στον δράστη και, ειδικότερα, στις περιπτώσεις που ο δράστης διέπραξε την παράβαση όχι εκ προθέσεως αλλά εξ αμελείας;

5. Έχει το άρθρο 5, [σημείο] 3, του κανονισμού 952/2013, σε συνδυασμό με το άρθρο 41 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, την έννοια ότι οι αρχές που διενεργούν τελωνειακούς ελέγχους πρέπει να τηρούν τις διατάξεις του Ευρωπαϊκού Κώδικα Ορθής Διοικητικής Συμπεριφοράς, ιδίως τα άρθρα 6 έως 10 αυτού και ότι δεν είναι επιτρεπτή εθνική διάταξη, όπως αυτή του άρθρου 233, παράγραφος 1, του ΖΜ, σε συνδυασμό με το άρθρο 7, παράγραφος 2, του ZANN, σύμφωνα με την οποία στα πρόσωπα που έχουν διαπράξει παράβαση του τελωνειακού δικαίου τυπικά και εξ αμελείας, μπορούν να επιβληθούν κυρώσεις για συμπεριφορά εκ προθέσεως και να διαταχθεί δήμευση υπέρ του Δημοσίου του αντικειμένου της παραβάσεως που ανήκει σε τρίτον δυνάμει του άρθρου 233, παράγραφος 6, του ΖΜ, χωρίς το πρόσωπο που δεν επέδειξε τη δέουσα επιμέλεια να έχει ενημερωθεί προηγουμένως για την προσήκουσα νόμιμη συμπεριφορά και για τον ορθό τρόπο συμπληρώσεως των εγγράφων μεταφοράς εμπορευμάτων μέσω εξωτερικών συνόρων της Ευρωπαϊκής Ένωσης κατά τον προβλεπόμενο στον νόμο τρόπο;

Νομοθεσία και νομολογία της Ένωσης

Κανονισμός (ΕΕ) 952/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 9ης Οκτωβρίου 2013, για τη θέσπιση του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα (στο εξής: κανονισμός 952/2013) – άρθρα 5, 15, 42 και 198

Απόφαση- πλαίσιο 2005/212/ΔΕΥ του Συμβουλίου, της 24ης Φεβρουαρίου 2005, για τη δήμευση των προϊόντων, οργάνων και περιουσιακών στοιχείων του εγκλήματος (στο εξής: απόφαση-πλαίσιο 2005/212) – άρθρα 2 και 4

Χάρτης των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής: Χάρτης) – άρθρα 17, 41, 47 και 49

Ευρωπαϊκός Κώδικας Ορθής Διοικητικής Συμπεριφοράς – άρθρα 6, 7, 8, 9 και 10

Απόφαση του Δικαστηρίου της 14ης Ιανουαρίου 2021, Okrazhna prokuratura – Haskovo και Apelativna prokuratura – Plovdiv (C- 393/19, EU:C:2021:8, σημεία 1 και 2 του διατακτικού)

Διατάξεις του εθνικού δικαίου

Zakon za mitnitsite (τελωνειακός νόμος) (στο εξής: ΖΜ) – άρθρα 16, 66 και 233

Zakon za administrativnite narushenia i nakazania (νόμος περί διοικητικών παραβάσεων και κυρώσεων) (στο εξής: ZANN) – άρθρα 6, 7, 11, 28, 36 και 58d

Nakazatelen kodeks (ποινικός κώδικας) (στο εξής: ΝΚ) – άρθρα 11 και 242

Συνοπτική έκθεση των πραγματικών περιστατικών και της πορείας της διαδικασίας

- 1 Με πράξη τελωνειακού επιθεωρητή κατά τη διαδικασία που προηγήθηκε της ένδικης διαδικασίας, ο VU από το Novi Pazar της Δημοκρατίας της Σερβίας, παραπέμφθηκε σε δίκη ως κατηγορούμενος· κατηγορήθηκε ότι διέπραξε αυτεπαγγέλτως διωκόμενο ποινικό αδίκημα, καθώς στις 28 Μαΐου 2021, εισερχόμενος στο συνοριακό σημείο διελεύσεως Karitan Andreevo, στην κοινότητα Svilengrad της επαρχίας Χάσκοβου, μετέφερε με φορτηγό μάρκας «Mercedes» με ημιρυμουλκούμενο, χωρίς τη γνώση και την άδεια των τελωνειακών αρχών εμπορεύματα για εμπορικούς σκοπούς και σε μεγάλη ποσότητα μέσω των εθνικών συνόρων από τη Δημοκρατία της Τουρκίας στη Δημοκρατία της Βουλγαρίας, και συγκεκριμένα: πλάκες αλουμινίου των 6 mm [ύψος] και μεγέθους 2,80 x 1,30 m, συνολικά 728 m², πλάκες αλουμινίου των 12 mm [ύψος] και μεγέθους 3,66 x 1,40 m, συνολικά 459,62 m², καθώς και πλάκες αλουμινίου των 6 mm [ύψος] και μεγέθους 2,80 x 1,30 m, συνολικά 152,88 m², και όλα μαζί συνολικά 1 340,5 m², συνολικής αξίας 72 711,00 βουλγαρικών λέβα (BGN) (ποινικό αδίκημα σύμφωνα με το άρθρο 242, παράγραφος 1, στοιχείο ε, του NK).
- 2 Με πράξη εισαγγελέα της Okrazhna prokuratura Haskovo (περιφερειακής εισαγγελικής αρχής Χάσκοβου, Βουλγαρία), η ποινική διαδικασία ανεστάλη λόγω ελλείψεως αποδεικτικών στοιχείων· τα υλικά αποδεικτικά στοιχεία επεστράφησαν στον διευθυντή της Teritorialna direktsia Mitnitsa Burgas (τοπικής διευθύνσεως τελωνείων του Μπουργκάς) προς σύνταξη γνωμοδότησεως.
- 3 Κατά το αιτούν δικαστήριο, το στοιχείο βάσει του οποίου γίνεται διάκριση μεταξύ του ποινικού αδικήματος της διακεκριμένης λαθρεμπορίας (άρθρο 242, παράγραφος 1, στοιχείο ε, του NK) και της διοικητικής παραβάσεως της λαθρεμπορίας (άρθρο 233 του ZM) είναι η αξία του λαθραίου αντικειμένου.
- 4 Κατά τη διάρκεια της διαδικασίας, συντάχθηκε γνωμοδότηση της τοπικής διευθύνσεως τελωνείων του Μπουργκάς, σύμφωνα με την οποία, η δασμολογητέα αξία των περιγραφόμενων εμπορευμάτων ανέρχεται σε 73 140,06 BGN.
- 5 Στις 10 Δεκεμβρίου 2021, ο αναπληρωτής Διευθυντής της τοπικής διευθύνσεως τελωνείων του Μπουργκάς εξέδωσε απόφαση επιβολής προστίμου, με την οποία επιβλήθηκε στον VU πρόστιμο ύψους 73 140,06 BGN λόγω παραβάσεως του άρθρου 233, παράγραφος 1, του ZM βάσει της εν λόγω διατάξεως (**σημείο I**) και με την οποία δημεύθηκαν υπέρ του Δημοσίου πλάκες αλουμινίου των 6 mm [ύψος] και μεγέθους 2,80 x 1,30 m, συνολικά 728 m², πλάκες αλουμινίου των 12 mm [ύψος] και μεγέθους 3,66 x 1,40 m, συνολικά 459,62 m², καθώς και πλάκες αλουμινίου των 4 mm [ύψος] και μεγέθους 2,88 x 1,30 m, συνολικά 152,88 m², και όλα μαζί συνολικά 1 340,5 m², με δασμολογητέα αξία 73 140,06 BGN (**σημείο II**). Στο **σημείο III** της αποφάσεως επιβολής προστίμου αναφερόταν ότι το αρθρωτό όχημα ιδιοκτησίας του νομικού προσώπου ZEBEX D.O.O., Δημοκρατία της Σερβίας, με το ημιρυμουλκούμενο της μάρκας «Mercedes» και

τον ελκυστήρα, δύο πιστοποιητικά κυκλοφορίας και ένα κλειδί επαφής, δεν δημεύονται υπέρ του Δημοσίου, αλλά πρέπει να παραδοθούν στην ιδιοκτήτρια ή σε πρόσωπο που αυτή έχει εξουσιοδοτήσει.

- 6 Ο VU προσέβαλε την ως άνω απόφαση επιβολής προστίμου ενώπιον του Rayonen sad Svilengrad (περιφερειακού δικαστηρίου Svilengrad, Βουλγαρία) ως προς τα **σημεία I και II** αυτής. Με απόφαση της 17ης Ιανουαρίου 2022, το ως άνω δικαστήριο επικύρωσε την απόφαση. Διαπίστωσε ότι ο VU είχε πράγματι μεταφέρει εμπορεύματα εμπορικού χαρακτήρα και ποσότητας χωρίς τη γνώση και την άδεια των τελωνειακών αρχών μέσω των εθνικών συνόρων και τα εισήγαγε στη Βουλγαρία, διαπράττοντας με τον τρόπο αυτόν το αδίκημα της τελωνειακής παραβάσεως της «λαθρεμπορίας» σύμφωνα με το άρθρο 233, παράγραφος 1, του ZM, με τον δεύτερο από τους αναφερθέντες τρόπους εκτελέσεως («μεταφορά»), διότι δεν είχε προηγουμένως εκπληρώσει την υποχρέωση να δηλώσει γραπτώς τα μεταφερόμενα εμπορεύματα. Το Rayonen sad Svilengrad (περιφερειακό δικαστήριο Svilengrad) επεσήμανε περαιτέρω ότι το γεγονός ότι ο προσφεύγων είχε δηλώσει προφορικά ότι τα εμπορεύματα που μετέφερε ζύγισαν περίπου 23 000 κιλά δεν πληρούσε σε καμία περίπτωση τα χαρακτηριστικά του όρου «δήλωση», δεδομένου ότι η δήλωση περιλαμβάνει εξαντλητική, ακριβή και σαφή αναγραφή των μεταφερόμενων ειδών και της ποσότητας κάθε είδους σε γραπτή τελωνειακή διασάφηση. Προφορική δήλωση επιτρέπεται όταν τα εμπορεύματα δεν έχουν εμπορικό χαρακτήρα, όταν έχουν εμπορικό χαρακτήρα αλλά βρίσκονται στις προσωπικές αποσκευές του ταξιδιώτη, καθώς και σε άλλες περιπτώσεις. Λαμβανομένων υπόψη των διαπιστωθέντων πραγματικών περιστατικών, θα μπορούσε να συναχθεί το λογικό συμπέρασμα ότι ο προσφεύγων δεν επέδειξε την απαιτούμενη επιμέλεια, δεδομένου ότι, αν είχε ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις του με τη δέουσα επιμέλεια, θα είχε διαπιστώσει ήδη από την αρχή της μεταφοράς ότι τα εμπορεύματα που μετέφερε στην πραγματικότητα δεν αντιστοιχούσαν σε εκείνα που αναγράφονταν στα έγγραφα της μεταφοράς. Δεδομένου ότι η έλλειψη επιμέλειας συνιστά αμέλεια, αλλά και υπό το πρίσμα του άρθρου 7, παράγραφος 2, του ZANN και δεδομένου ότι η αμέλεια ως μορφή υπαιτιότητας δεν αποκλείεται ρητώς εκ του νόμου στο πλαίσιο της διαπράξεως της παραβάσεως δυνάμει του άρθρου 233, παράγραφος 1, του ZM, η υπόσταση της αναφερθείσας παραβάσεως πληρούται αναμφίβολα.
- 7 Το Rayonen sad Svilengrad (περιφερειακό δικαστήριο Svilengrad) έκρινε ότι η διοικητική κύρωση είχε επιβληθεί ορθά ως προς τη φύση και το μέγεθός της. Σύμφωνα και με το άρθρο 233, παράγραφος 1, του ZM, επιβλήθηκε πρόστιμο ίσο με το 100 % της δασμολογητέας αξίας των μη δηλωθέντων εμπορευμάτων –73 140,06 BGN. Η απόφαση περί επιβολής προστίμου είναι επίσης νόμιμη και ορθή και όσον αφορά τη δήμευση υπέρ του Δημοσίου των εμπορευμάτων που αποτέλεσαν αντικείμενο της παραβάσεως. Η διαταγή είναι ως προς το μέρος αυτό απολύτως νόμιμη, δεδομένου ότι στηρίζεται στην κρίσιμη νομική βάση (άρθρο 233, παράγραφος 6, του ZM).

Κυριότερα επιχειρήματα των διαδίκων της κύριας δίκης

- 8 Ο VU ισχυρίζεται ότι για τη διάπραξη της παραβάσεως της «λαθρεμπορίας» δεν αρκεί η «αμέλεια» ως μορφή υπαιτιότητας, δεδομένου ότι η ίδια η έννοια της «λαθρεμπορίας» υπονοεί την ύπαρξη προθέσεως. Στην προκειμένη περίπτωση, η παράβαση διαπράχθηκε εξ αμελείας, αλλά η διάταξη του άρθρου 233 του ΖΜ την οποία εφάρμοσε η αρμόδια για την επιβολή διοικητικών κυρώσεων αρχή αποσκοπεί στην καταπολέμηση της λαθρεμπορίας εκ προθέσεως. Η επιβολή κυρώσεως, ήτοι προστίμου ύψους από 100 % έως 200 % της δασμολογητέας αξίας των μη δηλωθέντων εμπορευμάτων (εν προκειμένω 100 %), δεν συνάδει, επομένως, με τον σκοπό του νόμου.
- 9 Ο VU ισχυρίζεται περαιτέρω ότι με την απόφαση της επιβολής προστίμου δημεύθηκαν υπέρ του Δημοσίου εμπορεύματα που ανήκουν σε τρίτον, ο οποίος δεν έχει καμία σχέση με την παράβαση που διαπράχθηκε. Οι δημευθείσες υπέρ του Δημοσίου πλάκες αλουμινίου συνολικής αξίας 73 140,06 BGN ανήκουν σε σερβική επιχείρηση και δεν δηλώθηκαν εξ αμελείας από τον μεταφορέα με τον απαιτούμενο τρόπο ενώπιον των διοικητικών αρχών.
- 10 Στο πλαίσιο της εν λόγω επιχειρηματολογίας, ο VU ισχυρίζεται ότι η απόφαση περί επιβολής προστίμου αντίκειται στο δίκαιο της Ένωσης. Συναφώς, επισημαίνει, ιδίως, μεταξύ άλλων, ότι η συμπεριφορά των τελωνειακών υπαλλήλων κατά τον έλεγχο του δεν ήταν σύμφωνη με τα άρθρα 6, 7, 8, 9 και 10 του Ευρωπαϊκού Κώδικα Ορθής Διοικητικής Συμπεριφοράς (στο εξής: Κώδικας) και το άρθρο 41 του Χάρτη και ότι θεωρήθηκε ότι ήταν υπαίτιος, εν προκειμένω, κατά παράβαση του άρθρου 7 του Κώδικα. Έδωσε προφορικά τις απαραίτητες πληροφορίες στους τελωνειακούς υπαλλήλους, για τον λόγο αυτόν, δεν θα μπορούσε να θεωρηθεί ότι διακίνησε (μετέφερε) μέσω των εθνικών συνόρων [εκ προθέσεως] και χωρίς γνώση και άδεια των τελωνειακών αρχών εμπορεύματα, τα οποία δεν είχαν δηλωθεί σύμφωνα με τον απαιτούμενο τύπο. Ο αναιρεσεϊόν επισημαίνει ότι η απόφαση της επιβολής προστίμου, η οποία επικυρώθηκε από το *Rayongericht* (περιφερειακό δικαστήριο), διέταξε, πέραν του προστίμου, και τη δήμευση υπέρ του Δημοσίου των μη δηλωθέντων εμπορευμάτων που ανήκουν σε άλλο πρόσωπο, κύρωση η οποία δεν προβλέπεται στο άρθρο 42, παράγραφος 2, του κανονισμού 952/2013. Η απόφαση- πλαίσιο 2005/212 έχει *a fortiori* εφαρμογή, και το άρθρο 2, παράγραφος 1, αυτής, σε συνδυασμό με το άρθρο 17, παράγραφος 1, του Χάρτη, καθώς και το άρθρο 4 αυτής, σε συνδυασμό με το άρθρο 47 του Χάρτη έχουν βάσει της αποφάσεως του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης της 14ης Ιανουαρίου 2021 στην υπόθεση C-393/19 την έννοια ότι εφαρμόζονται και σε περιπτώσεις στις οποίες η συμπεριφορά δεν συνιστά ποινικό αδίκημα, αλλά διοικητική παράβαση. Λαθρεμπορία μπορεί, επομένως, να διαπραχθεί μόνον εκ προθέσεως και το άρθρο 233, παράγραφος 1, του ΖΜ δεν εφαρμόζεται σε πράξεις εξ αμελείας, παρά το άρθρο 7, παράγραφοι 1 και 2, του ZANN, ενώ το άρθρο 4 της αποφάσεως-πλαισίου 2005/212, καθώς και το άρθρο 47 του Χάρτη δεν επιτρέπουν τη δήμευση στο πλαίσιο ποινικής διαδικασίας περιουσιακών αντικειμένων που ανήκουν σε άλλο πρόσωπο και όχι

στον δράστη, χωρίς το εν λόγω πρόσωπο να διαθέτει αποτελεσματικά μέσα ένδικης προστασίας.

- 11 Για τους ανωτέρω λόγους, ο VU ζητεί την αναίρεση της προσβαλλόμενης αποφάσεως και της επικυρωθείσας με αυτήν αποφάσεως περί επιβολής προστίμου. Σε περίπτωση που το αναιρετικό δικαστήριο διαπιστώσει ότι το εθνικό δίκαιο δεν εφαρμόστηκε σε συμφωνία με το δίκαιο της Ένωσης, ζητείται από το αιτούν δικαστήριο να υποβάλει στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης αίτηση προδικαστικής αποφάσεως σχετικά με την ερμηνεία των διατάξεων του δικαίου της Ένωσης.
- 12 Η αναιρεσίβλητη ισχυρίζεται ότι η αίτηση αναίρεσεως είναι αβάσιμη.
- 13 Η περιφερειακή εισαγγελική αρχή Χάσκοβου επισημαίνει ότι θα τοποθετηθεί επί της αιτήσεως αναίρεσεως κατά τη διάρκεια της κύριας δίκης. Εκτιμά ότι το αίτημα για την υποβολή αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως πρέπει να απορριφθεί.

Συνοπτική έκθεση του σκεπτικού της διατάξεως περί παραπομπής

- 14 Το αιτούν δικαστήριο δέχεται ότι το γεγονός ότι από τον ειδικό τελωνειακό νόμο, τον ZM, απουσιάζει διάταξη σύμφωνα με την οποία, πρέπει να γίνεται διάκριση μεταξύ της εκ προθέσεως και της εξ αμελείας διαπράξεως της διοικητικής παραβάσεως δυνάμει του άρθρου 233, παράγραφος 1, του ZM, αντίκειται πιθανώς στο δίκαιο της Ένωσης. Στο πλαίσιο αυτό, εκτιμά ότι το ζήτημα αν ο VU διέπραξε διοικητική παράβαση και πώς πρέπει αυτή να κυρωθεί πιθανώς δεν έτυχε δίκαιης εξετάσεως από τις τελωνειακές αρχές κατά την έννοια του άρθρου 41, παράγραφος 1, του Χάρτη. Η επιβολή κυρώσεως χωρίς κριτήριο διακρίσεως ως προς τη μορφή της υπαιτιότητας συνεπάγεται την εφαρμογή της αναφερθείσας διατάξεως του εθνικού δικαίου σε όλα τα πρόσωπα που πληρούν τα αντικειμενικά στοιχεία της παραβάσεως την οποία αφορά η διάταξη αυτή, πράγμα που συνεπάγεται ότι τα εκάστοτε θιγόμενα πρόσωπα τυγχάνουν της ίδιας μεταχειρίσεως, χωρίς να λαμβάνεται υπόψη ότι, σε ορισμένες περιπτώσεις, οι δράστες ενδεχομένως δεν είχαν σκοπό ή δεν αποπειράθηκαν να διακινήσουν ή να μεταφέρουν εμπορεύματα μέσω των εθνικών συνόρων χωρίς τη γνώση και την άδεια των τελωνειακών αρχών. Η προσέγγιση του εθνικού νομοθέτη στην υπό εξέταση περίπτωση μπορεί να θεωρηθεί ως παραβίαση της αρχής της αναλογικότητας μεταξύ κυρώσεως και ποινικού αδικήματος, η οποία μπορεί να θεωρηθεί ότι αντίκειται στο άρθρο 49, παράγραφος 3, του Χάρτη. Στο πλαίσιο αυτό, μπορεί να υποστηριχθεί επίσης ότι η συμπεριφορά των τελωνειακών αρχών δεν συνάδει με τα άρθρα 6 έως 10 του Κώδικα. Η εφαρμοστέα εν προκειμένω ρύθμιση δεν επιτρέπει να έχει σε όλες τις περιπτώσεις το πρόσωπο στο οποίο επιβάλλονται κυρώσεις τη νομική δυνατότητα να αποδείξει ότι δεν διέπραξε τις πράξεις του εκ προθέσεως, και ως εκ τούτου, να επιτύχει ενδεχομένως μείωση, ακύρωση ή μετατροπή της κυρώσεως σε ηπιότερη κύρωση. Οι εν λόγω εναλλακτικές επαφίενται στη διακριτική ευχέρεια των αρμόδιων για την επιβολή

διοικητικών κυρώσεων αρχών, οι οποίες σύμφωνα με το άρθρο 28 του γενικού νόμου, του ZANN, μπορούν να αποφανθούν κατ' αυτόν τον τρόπο · μια δεύτερη, παρόμοια δυνατότητα συναφώς είναι η επίτευξη συμφωνίας σύμφωνα με το άρθρο 58d του ZANN.

15 Αφετέρου, είναι πιθανό οι κρίσιμες εν προκειμένω εθνικές διατάξεις να είναι σύμφωνες με το δίκαιο της Ένωσης και το κράτος (εν προκειμένω οι τελωνειακές αρχές) να ενεργεί, εφαρμόζοντάς τες, σε συμφωνία με το άρθρο 15, παράγραφοι 1 και 2, καθώς και με το άρθρο 42, παράγραφοι 1 και 2, του κανονισμού 952/2013 ή να μην υπάρχει παράβαση του άρθρου 41, παράγραφος 1, ή του άρθρου 49, παράγραφος 3, του Χάρτη ή άλλων διατάξεων του δικαίου της Ένωσης και οι τελωνειακές αρχές να μην έχουν παραβιάσει τον Κώδικα.

16 Πρέπει επίσης να επισημανθεί ότι το Δικαστήριο με την απόφασή του της 14ης Ιανουαρίου 2021 στην υπόθεση C-393/19 έκρινε επί αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως που υπέβαλε το Apelativen sad Plovdiv (εφετείο Plovdiv, Βουλγαρία) ως ακολούθως:

«Το άρθρο 2, παράγραφος 1, της απόφασης-πλαίσιο 2005/212/ΔΕΥ του Συμβουλίου, της 24ης Φεβρουαρίου 2005, για τη δήμευση των προϊόντων, οργάνων και περιουσιακών στοιχείων του εγκλήματος, ερμηνευόμενο υπό το πρίσμα του άρθρου 17, παράγραφος 1, του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, έχει την έννοια ότι αντιτίθεται σε εθνική ρύθμιση η οποία επιτρέπει τη δήμευση οργάνου που χρησιμοποιήθηκε για τη διάπραξη του αδικήματος της διακεκριμένης λαθρεμπορίας, όταν το όργανο αυτό ανήκει σε καλόπιστο τρίτο.

2. Το άρθρο 4 της απόφασης-πλαίσιο 2005/212, ερμηνευόμενο υπό το πρίσμα του άρθρου 47 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, έχει την έννοια ότι αντιτίθεται σε εθνική ρύθμιση η οποία επιτρέπει τη δήμευση, στο πλαίσιο ποινικής διαδικασίας, περιουσιακού στοιχείου ανήκοντος σε πρόσωπο διαφορετικό από τον δράστη του ποινικού αδικήματος, χωρίς το πρώτο αυτό πρόσωπο να διαθέτει αποτελεσματικό μέσο ένδικης προστασίας.»

17 Αντικείμενο της εξετάσεως στην προαναφερθείσα απόφαση του Δικαστηρίου αποτέλεσε εθνική ρύθμιση της Δημοκρατίας της Βουλγαρίας, ήτοι το άρθρο 242, παράγραφοι 7 και 8, του ΝΚ (στο μεταξύ, η παράγραφος 8 κηρύχθηκε αντισυνταγματική με απόφαση του Konstitutsionen sad [συνταγματικού δικαστηρίου] της Δημοκρατίας της Βουλγαρίας, ωστόσο, η παράγραφος 7 εξακολουθεί να ισχύει). Σύμφωνα με το άρθρο 242, παράγραφος 7, του ΝΚ, το αντικείμενο της λαθρεμπορίας δημεύεται υπέρ του Δημοσίου, ανεξαρτήτως σε ποιον ανήκει· αν δεν είναι πλέον διαθέσιμο ή έχει πωληθεί, διατάσσεται η δήμευση της αξίας του σε συνάρτηση με την εγχώρια τιμή λιανικής πώλησεως.

18 Η δήμευση του αντικειμένου της παραβάσεως υπέρ του Δημοσίου, η οποία διατάχθηκε με το σημείο II της αποφάσεως περί επιβολής προστίμου, η οποία επικυρώθηκε από το Rayongericht Svilengrad (περιφερειακό δικαστήριο

Svilengrad) συνιστά περίπτωση παρόμοια με εκείνη του άρθρου 242, παράγραφος 7, του ΝΚ, με τη διαφορά ότι η δήμευση του αντικειμένου, εν προκειμένω, λαμβάνει χώρα λόγω της διαπράξεως διοικητικής παραβάσεως (σύμφωνα με το άρθρο 233, παράγραφος 1, του ΖΜ) και όχι ποινικού αδικήματος.

- 19 Για τους ανωτέρω λόγους, το αιτούν δικαστήριο κρίνει ότι είναι απαραίτητο να αποφανθεί ρητώς το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης επί της δημεύσεως του αντικειμένου διοικητικής παραβάσεως σύμφωνα με το άρθρο 233, παράγραφος 1, του ΖΜ ή να διασαφηνίσει αν το άρθρο 233, παράγραφος 6, του ΖΜ αντίκειται στο δίκαιο της Ένωσης.
- 20 Λαμβανομένου υπόψη του άρθρου 17 του Χάρτη και του άρθρου 42, παράγραφος 2, του κανονισμού 952/2013, μπορεί να υποστηριχθεί η άποψη ότι η δήμευση του αντικειμένου της παραβάσεως θίγει τα δικαιώματα του VU. Η εξέταση του ζητήματος της δημεύσεως του αντικειμένου της παραβάσεως υπέρ του Δημοσίου είναι κρίσιμη εν προκειμένω, δεδομένου ότι ο δράστης είναι υπεύθυνος έναντι του ιδιοκτήτη για το μεταφερόμενο από αυτόν εμπόρευμα. Για τον λόγο αυτόν, η δήμευση του εμπορεύματος με απόφαση επιβολής προστίμου μπορεί να επιδράσει και στη νομική σφαίρα του VU, μέσω αναγωγής ή προβολής άλλης αξιώσεως εναντίον του.
- 21 Αφετέρου, μπορεί να υποστηριχθεί ότι η δήμευση του αντικειμένου της παραβάσεως υπέρ του Δημοσίου σύμφωνα με το άρθρο 233, παράγραφος 6, του ΖΜ, συνιστά νόμιμη πράξη, η οποία συνάδει με το άρθρο 2 της αποφάσεως-πλασίου 2005/212, το άρθρο 42 και το άρθρο 198, παράγραφος 1, στοιχείο α', του κανονισμού 952/2013 και με άλλες διατάξεις του δικαίου της Ένωσης, καθώς και με τις διατάξεις του Κώδικα.
- 22 Κατά το αιτούν δικαστήριο, το άρθρο 7, παράγραφος 2, του ZANN, το οποίο αποτελεί τη γενική διάταξη έναντι του άρθρου 233, παράγραφος 1, του ΖΜ, εισήχθη από τον νομοθέτη λαμβανομένου υπόψη του μικρότερου δημόσιου κινδύνου που ενέχουν οι διοικητικές παραβάσεις σε σχέση π.χ. με τα ποινικά αδικήματα του ΝΚ (ποινικού κώδικα) ο οποίος απαριθμεί περιπτώσεις στις οποίες η ποινή εξαρτάται από τη μορφή της υπαιτιότητας (πρόθεση ή αμέλεια). Επομένως, θα μπορούσε να θεωρηθεί ότι η κύρωση που προβλέπεται στο άρθρο 233, παράγραφος 1, του ΖΜ, δεν υπερβαίνει το κανονιστικό περιεχόμενο του άρθρου 42 του κανονισμού 952/2013 και δεν αντίκειται στο άρθρο 49, παράγραφος 3, του Χάρτη. Εξάλλου, το άρθρο 233, παράγραφος 1, του ΖΜ προβλέπει κύρωση που ανέρχεται κατ' ανώτατο όριο από 100 % έως 200 % της δασμολογητέας αξίας των εμπορευμάτων, πράγμα που σημαίνει ότι η αρμόδια για την επιβολή διοικητικών κυρώσεων αρχή εφαρμόζει τη διάταξη αυτή λαμβάνοντας υπόψη το σύνολο των πραγματικών περιστατικών και των περιστάσεων της υποθέσεως, συμπεριλαμβανομένης της μορφής της υπαιτιότητας.
- 23 Για τους ανωτέρω λόγους, το αιτούν δικαστήριο κρίνει αναγκαίο για την ορθή επίλυση της διαφοράς της οποίας έχει επιληφθεί και εκκρεμεί ενώπιόν του να

υποβάλει τα ερωτήματα που έχει διατυπώσει και να ζητήσει τη συνεκδίκαση της υποθέσεως με την υπόθεση C-717/22 του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης προς τον σκοπό της από κοινού εξετάσεως, σύμφωνα με το άρθρο 267, τρίτο εδάφιο, σε συνδυασμό με το πρώτο εδάφιο, στοιχεία α' και β', ΣΛΕΕ.

- 24 Η υπόθεση C-717/22 του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης αφορά αίτηση προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 19, παράγραφος 3, στοιχείο β', ΣΕΕ, σε συνδυασμό με το άρθρο 267 ΣΛΕΕ (διαδικασία προβλεπόμενη στα άρθρα 93 επ. του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου). Τα προδικαστικά ερωτήματα υποβλήθηκαν στο πλαίσιο διαδικασίας επιβολής διοικητικής κυρώσεως που εκκρεμεί από το 2022 ενώπιον του Rayonen sad Svilengrad (περιφερειακού δικαστηρίου Svilengrad) λόγω προσφυγής που άσκησε η Sistem Lux OOD, Σερβία.